

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Sclifos,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Privat-Trans” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Standea”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Vizaje-Nica” cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Standea” și a fost menținută hotărârea din 28 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 03 noiembrie 2020, SRL „Privat-Trans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Standea”, intervenient accesoriu SRL „Vizaje-Nica” cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 01 iulie 2019, între SRL „Privat-Trans”, în calitate de transportator și SRL „Vizaje-Nica”, în calitate de client, a fost încheiat contractul de transport a mărfii nr. 1024/19, pe ruta Franța - Moldova.

A menționat că, SRL „Privat-Trans” a informat SRL „Vizaje-Nica” despre faptul că la moment nu dispune de un transport disponibil, însă s-a angajat să găsească un alt transportator, care va fi în stare să execute obiectul contractului încheiat între aceștia.

A afirmat că, la 01 iulie 2019, SRL „Privat-Trans” a încheiat contractul pentru transportarea mărfurilor nr. 1024/19, în calitate de client (în continuare „Contract”), cu SRL „Standea”, în calitate de transportator.

Reclamanta a precizat că, conform pct. 1, taxa de transport constituia 320 euro, iar

potrivit pct. 2 al Contractului, responsabil pentru perfectarea certificatului EUR 1 era transportatorul SRL „Standea”, și în taxa de transport de 320 euro, se includeau cheltuielile pentru întocmire acestui certificat.

A susținut că, la 08 iulie 2019, SRL „Standea” a sosit la punctul vamal pentru efectuarea procedurilor vamale. Totuși, acesta nu a vămuit marfa, din motiv că nu avea certificatul de origine EUR 1, contrar obligației sale de perfectarea a acestuia, ce reiese din pct. 2 al Contractului.

Reclamanta a subliniat că, SRL „Standea” a fost somat să prezinte Serviciului Vamal certificatul EUR 1, fapt confirmat prin email-ul din 08 iulie 2019, SMS-ul fiind trimis administratorului - Ivan Stanilescu.

A comunicat că, destinatarul mărfii, SRL „Vizaje-Nica” a fost nevoit să achite personal taxa vamală în mărime de 21 307,63 lei, pentru vămuirea mărfii transportate. Acest fapt se confirmă prin Notificarea nr. 26/20-8122 din 6 iulie 2020, eliberată de Serviciul Vamal, prin care se confirmă că SRL „Vizaje-Nica” a achitat la 9 iulie 2019, suma de 21 307,63 lei, cu titlu de taxă vamală.

A mai indicat că, în urma achitării sumei nominalizate, la 09 iulie 2019, SRL „Vizaje-Nica” a trimis în adresa SRL „Privat-Trans” o reclamație prin care a solicitat în regres returnarea sumei ce a fost achitată pentru neperfectarea certificatului EUR 1, anume suma de 21 307,63 lei.

Totodată, luând în considerație faptul că SRL „Vizaje-Nica” avea anumite datorii față de SRL „Privat-Trans”, aceștia au întocmit la 31 decembrie 2019 actul de recunoaștere a somației din 09 iulie 2019, prin care datoriile reciproce s-au compensat în modul corespunzător, fapt este confirmat prin actul de verificare întocmit între părți.

A solicitat, încasarea din contul SRL „Standea”, în beneficiul SRL „Privat-Trans”, a sumei în mărime de 21 307,63 lei cu titlu de compensație pentru prejudicial material cauzat; a sumei în mărime de 639,23 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat; a sumei în mărime de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 28 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă. S-a încasat din contul SRL „Standea” în beneficiul SRL „Privat-Trans” suma în mărime de 21 307,63 lei cu titlu de prejudiciu; suma în mărime de 639,23 lei cu titlu de taxă de stat și suma în mărime de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

La 24 iunie 2021, SRL „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Scrifos a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Scrifos și a fost menținută hotărârea din 28 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a încasat din contul SRL „Standea” în beneficiul SRL „Privat-Trans” suma de 3 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pentru a decide astfel instanțele de judecată inferioare au stabilit că, la 01 iulie 2019, între SRL „Privat-Trans” în calitate de transportator, și SRL „Vizaje-Nica” în calitate de client, a fost întocmită comanda de transport a mărfii nr. 1024/19, pe ruta

Franța - Moldova. Totodată, la 01 iulie 2019, între SRL „Privat-Trans”, în calitate de client, și SRL „Standea” în calitate de transportator, a fost întocmită comanda de transport a mărfii nr. 1024/19, pe ruta Franța – Moldova, cu termenul de livrare a mărfii până la 08 iulie 2019.

Potrivit pct. 2 al comenzii de transport, în taxa de transport sunt incluse cheltuielile pentru declarația de expert și Certificatul EUR 1. Acestea urmează a fi perfectate de către Transportator.

Instanțele de judecată inferioare au relevat că, potrivit pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 761 din 17 septembrie 2014, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la completarea, autentificarea, eliberarea și controlul ulterior al certificatelor de origine preferențială a mărfurilor la completarea, autentificarea, eliberarea și controlul ulterior al certificatelor de origine preferențială a mărfurilor, organele vamale certifică originea mărfurilor exportate în statele-membre ale Uniunii Europene - părți la Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre ale acestora, pe de altă parte, în statele membre la Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA) sau în statele-părți la alte acorduri de comerț liber ratificate de Republica Moldova, care prevăd ca dovadă de origine tipul de certificat EUR 1, în conformitate cu prevederile Protocolului privind definiția noțiunii de „produse originare” și metodele de cooperare administrativă în cadrul acordurilor, care prevăd ca dovadă de origine tipul de certificat EUR 1, și eliberează certificate de circulație a mărfurilor EUR 1.

Totodată, reieșind din punctul 8 al aceleiași hotărâri, Certificatul de circulație a mărfurilor EUR 1 este un act justificativ care confirmă univoc țara de origine a mărfurilor exportate în statele indicate la pct. 2.

În acest context, instanțele de judecată inferioare au constatat că, din conținutul scrisorii electronice expediată de SRL „Privat-Trans” către SRL „Standea”, rezultă că la sosirea la vămire în Chișinău, de către SRL „Standea” s-au prezentat actele de însoțire a mărfii transportate cu excepția la Certificatul EUR 1.

Pe cale de consecință, instanțele de judecată inferioare au conchis că, în lipsa Certificatului EUR 1 care urma să ateste originea mărfurilor, care trebuia să fie prezentat biroului vamal de către transportatorul mărfii SRL „Standea” în corespundere cu pct. 2 al comenzii de transport a mărfii nr. 1024/19, SRL „Vizaje-Nica” a fost nevoită să achite taxa vamală la cotele maxime ale tarifului în mărime de 21 307,63 lei, fapt care se atestă și din scrisoarea cu nr.26/20-8122 din 6 iulie 2020, prin care Serviciul Vamal a informat SRL „Vizaje-Nica” că în corespundere cu datele din Sistemul Informațional al Serviciului Vamal, în fișa personală de evidență a plătitorului vamal SRL “Vizaje-Nica”, se constată că la 09 iulie 2019, conform DV 2070I060221 și DV 2070I060228 au fost decontate mijloace bănești în sumă totală de 91 230,62 lei, inclusiv suma taxei vamale în sumă totală de 21 307,63 lei.

Conform art. 901 alin.(1) lit.e) Cod civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare. Astfel, din materialele dosarului se denotă în mod incontestabil instituirea unor

raporturi juridice obligaționale de prestare a serviciilor de transport între SRL „Privat-Trans” și SRL „Standea” conform cărora, de către SRL „Standea” nu au fost respectate condițiile stabilite la pct. 2 în comanda de transport nr. 1024/19 din 01 iulie 2019, și nu a perfectat Certificatul EUR 1, motiv din care SRL „Privat-Trans” a suferit un prejudiciu în mărime de 21 307,63 lei.

La 15 aprilie 2022 SRL „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Scifos a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului recurenta a indicat că, SRL „Standea” nu a negat obligația prevăzută la pct. 2 a comenzii de transport și anume perfectarea certificatului EUR-1 de către acesta din contul taxei de transport, însă a invocat că o eventuală întârziere în prezentarea Certificatului Eur-1 la devamarea mărfurilor îi este imputabilă expeditorului/exportatorului „MATIS”, fapt care poate fi dedus din Anexa 4 a Protocolului privind definirea conceptului de „produse originare” și a metodelor de cooperare administrativă la Acordul Central European de Comerț Liber și anume a art. 17 pct. 1 stabilește expres că certificatul de transport EUR 1 este eliberat de autoritățile vamale ale părții exportatoare la cererea scrisă a exportatorului sau, sub răspunderea acestuia, a reprezentantului său abilitat.

A precizat că, conform contractului de transport, scrisorii de trăsură și packin-list eliberat de „MATIS”, rezultă cu certitudine că aceasta are calitatea de exportator al mărfurilor.

A susținut că, potrivit art. 17 pct. 1 din Anexa 4 a Protocolului menționat supra, SRL „Standea” a putut acționa din numele exportatorului „MATIS” doar după perfectarea unei procuri cu împuterniciri în acest sens, or noțiunea de "reprezentant abilitat" se înțelege anume - mandatar cu confirmare împuternicirilor corespunzătoare.

Recurenta a specificat că, procura corespunzătoare ce confirmă calitatea de reprezentant al exportatorului a fost eliberată de „MATIS” prin intermediul destinatarului SRL „VIZAJE-NICA” abia în data de 09 iulie 2019 ora 19:07 adică după prezentarea mărfurilor în vamă (fapt confirmat prin extrasul de pe e-mail), or declarațiile vamale nr. DV 20701060221 și DV 20701060228 au fost întocmite la 09 iulie 2019 și conform scrisorii Serviciului Vamal nr. 26/20-8122 din 06 iulie 2020 în aceeași dată 09 iulie 2019 au fost decontate taxele vamale în mărime de 21 307,93 lei.

A subliniat că, obligația de perfectarea a certificatului Eur-1 a devenit posibilă de executat abia după data de 09 iulie 2019 ora 19:07 și anume după decontarea taxelor vamale din contul SRL „VIZAJE-NICA”, odată ce la data de 09 iulie 2019 ora 19:07 SRL „Standea” a obținut actul ce permitea executarea obligației.

A mai precizat că, având în vedere faptul că certificatul Eur-1 se eliberează de țara de export, la caz Franța, prezentarea acestuia în original în Republica Moldova cu toate procedurile de depunere a cererii, obținerea certificatului și transportarea acestuia, a fost posibilă abia în data de 12 iulie 2019, data când a fost transmis reprezentantului SRL „VIZAJE-NICA” prin recipisa anexată la dosar.

Recurenta a afirmat că, și-a executat obligația de perfectare a certificatului EUR-1, prevăzută de Contractul de transport, din moment ce a fost posibil de executat, odată ce SRL „VIZAJE-NICA” a prezentat procura eliberară de „MATIS”. Prin urmare, eventuala întârziere de executare a obligației de perfectare a certificatului menționat a fost justificată. Or, fără eliberarea unei procuri corespunzătoare de către exportatorul „MATIS”, care a fost eliberată prin intermediul SRL „VIZAJE-NICA” abia după prezentarea mărfurilor în vamă, SRL „Standea” a fost în imposibilitate să își execute obligația de perfectare a certificatului EUR-1, la momentul devamării mărfurilor.

Consideră că, instanțele ierarhic inferioare nu s-au referit sub nici o formă asupra argumentelor și probelor prezentate de către SRL „STANDEAL”, în special nu s-au referit asupra eliberării/prezentării procurii care permitea executarea obligației de perfectare a certificatului Eur-1 și dacă acest fapt constituie o justificare în întârzierea la executarea obligației de perfectare a certificatului Eur-1 în momentul devamării mărfurilor.

Recurenta a indicat că, prezentarea certificatului Eur-1 nu garantează aplicarea unui tarif preferențial a mărfurilor în mod automat și necondiționat, or prin prisma prevederilor art. 26 al Legii nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal (în vigoare la momentul prezentării mărfurilor în vamă) oferea dreptul Serviciului Vamal din motive obiective de a solicita plata drepturilor de import în mod deplin. Și în același timp prevederile art. 33 alin. (3) Cod Vamal, oferă dreptul importatorului de a solicita restituirea plăților efectuate deja în cazul prezentării ulterioare a certificatului de origine (la caz Eur-1), cerere care poate fi respinsă de Serviciu Vamal practic din aceleași motive obiective, precum și s-a întâmplat în acest caz.

Prin urmare, consideră recurentul că, prejudiciul invocat în speță nu poartă un caracter cert, or chiar și în condițiile prezentării procurii la momentul încărcării mărfurilor și prezentarea certificatului Eur-1 la momentul devamării mărfurilor, nu garantează aplicarea tarifului preferențial în vamă.

Mai mult ca atât, în esență SRL „Standea” a transportat mărfuri ce depășeau greutatea convenită cu 150% (500 kg) și a primit contravaloarea serviciului presat doar pentru 200 kg, ca greutate ce a fost convenită conform condițiilor contractului de transport în sumă de 320 euro. Iar la moment ar urma să ofere suma de peste 1 000 euro celui care se face răspunzător de faptul că a fost încărcată o supra-greutate și nu a prezentat actele în timp real, ceea ce arată asupra unui proces inechitabil în coraport cu SRL „Standea”.

Prin notificarea din 22 aprilie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului și a intervenientului accesoriu copia recursului, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 23, vol. II).

La 08 iunie 2022, SRL „Privat Trans”, reprezentată de avocatul Serghei Cotruță, a depus referința prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin

intermediul poștei electronice, în adresa participanților la proces copia deciziei contestate la 28 februarie 2022 (f.d.193, vol. I), fiind recepționată de către recurentă la data de 28 februarie 2022, fapt indicat și în cererea de recurs.

Astfel, recursul declarat la 15 aprilie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Sclifos nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către SRL „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Scrifos, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Scrifos ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Standea”, reprezentată de avocatul Gheorghe Scrifos se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic